

ЗАКОН

О ДОПРИНОСИМА

("Сл. гласник РС", бр. 116/2012 и 103/2015)

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим законом уређује се систем обавезних доприноса (у даљем тексту: доприноси) за финансирање пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања, осигурања од незапослености и дјечије заштите у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2

(1) Средства за финансирање потреба из члана 1. овог закона обезбјеђују се путем доприноса, и то:

- а) доприноса за пензијско и инвалидско осигурање,
- б) доприноса за здравствено осигурање,
- в) доприноса за осигурање од незапослености и
- г) доприноса за дјечију заштиту.

(2) Припадност појединог доприноса из става 1. овог члана одређује се у складу са прописима којима се уређује буџетски систем у Републици Српској.

Члан 3

(брисано)

II - ОБВЕЗНИК, ОСНОВИЦА И СТОПЕ ДОПРИНОСА

Члан 4

(1) Обвезник доприноса је физичко лице - резидент Републике:

- а) које је запослено код правног или физичког лица -резидента Републике или правног или физичког лица са сједиштем у другом ентитету, дистрикту или држави, републичком органу, органу јединице локалне самоуправе, јавној установи или другој организацији у Републици, лице запослено у заједничким органима Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт) са пребивалиштем у Републици, као и лице запослено у Брчко Дистрикту са пребивалиштем у Брчко Дистрикту ако је пријављено у Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса,
- б) које је изабрано или именовано на јавну или другу дужност и обављањем те дужности остварује плату и друга примања која представљају доходак у смислу закона којим се уређује порез на доходак,
- в) које је на територији Републике запослено код правног или физичког лица - нерезидента Републике, међународне организације и установе или страног дипломатског или конзуларног представништва, ако међународним уговором није другачије одређено,
- г) које је од стране правног или физичког лица - резидента Републике код којег је запослено упућено на рад или стручно усавшавање у иностранство, ако није обавезно осигурано по прописима државе у коју је упућено или ако међународним уговором није другачије одређено,
- д) предузетник, као и лице које самостално у виду занимања обавља професионалну дјелатност,
- ђ) члан привредног друштва или друге организације, одговорно лице у привредном друштву или другој организацији без заснивања радног односа, прокуриста, као и члан органа управљања или надзора привредног друштва или другог облика организовања, а који по том основу примају накнаду,
- е) које остварује приход од ауторских права, а које није обавезно осигурано по другом основу,
- ж) врхунски спортисти и професионални спортисти, ако нису осигурани по другом основу,
- з) корисник пензије и права на новчану накнаду у вези са преквалификацијом и доквалификацијом и запошљавањем, које је ово право остварило према прописима о пензијском и инвалидском осигурању,
- и) незапослено лице које остварује новчану накнаду у складу са прописима којима се уређују запошљавање и права за вријеме незапослености,

- ј) незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, ако није обавезно осигурано по другом основу,
- к) ванредни студент док је редовно пријављен Заводу за запошљавање,
- л) избјегло и расељено лице и повратник, ако није осигурано по другом основу,
- љ) лице коме је признато право на здравствено осигурање у складу са законом којим се уређују права бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и цивилних жртава рата,
- м) лице које је корисник права у складу са законом којим се уређује права из области социјалне заштите, ако није осигурано по другом основу,
- н) вјерски службеници,
- њ) лице које обавља пољопривредну дјелатност, које је осигураник у складу са законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање, и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава као носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства,
- о) страни држављанин који се школује на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,
- п) држављанин Републике који у цијелости или дјелимично остварује пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док има пребивалиште на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,
- р) лице које се лично укључује у обавезно здравствено осигурање,
- с) лице које на територији Републике учествује у акцији спасавања или одбране од елементарних непогода (пожар, поплава, земљотрес и друге непогоде проузроковане вишом силом), или у акцији предузетој ради спасавања живота грађана или отклањања материјалне штете на имовини,
- т) лице које на захтјев републичког органа пружи помоћ том органу, као и лице за вријеме вршења одређених јавних функција или грађанских дужности по позиву републичких органа и органа јединица локалне самоуправе,
- ћ) ученик и студент за вријеме практичне наставе, односно за вријеме стручне праксе код послодавца,
- у) лице за вријеме обављања обавезног рада приликом издржавања казне затвора, малољетничког затвора и за вријеме извршења васпитне мјере у дисциплинском центру за малољетнике, васпитној установи, васпитно-поправном дому или у другој установи за оспособљавање,
- ф) незапослено лице за вријеме преквалификације или доквалификације, на коју је упућено од стране организације за запошљавање,
- х) лице које у складу са прописима из области радних односа обавља привремене или повремене послове,
- ц) лице до навршених 26 година које, у складу са законом, обавља послове преко омладинске задруге, односно без обзира на године живота ако није на редовном школовању,
- ч) лице за вријеме обављања послова код послодавца, без заснивања радног односа (волонтерски рад), у складу са прописима из области радних односа,
- џ) лице за вријеме обављања привремених и повремених послова преко омладинских задруга до навршених 26 година ако се налази на редовном школовању,
- ш) лице за вријеме учешћа у јавним радовима које организује Република или јединица локалне самоуправе,
- аа) лице које на основу уговора о дјелу, односно другог сличног уговора остварује накнаду,
- аб) лице са тешкоћама у развоју, за вријеме стручног оспособљавања, након завршене основне школе,
- ав) незапослено лице коме је признато право на пензијско и инвалидско осигурање у складу са прописима којима се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености,
- аг) лице које обавља пољопривредну дјелатност и уписано је у Регистар пољопривредних газдинстава као носилац некомерцијалног породичног пољопривредног газдинства и
- ад) лице које је добровољни осигураник у складу са прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

(2) Обвезници доприноса из става 1. т. ј), к), л), љ), м), о), п), р) и аг) овог члана обавезно су осигурани на здравствено осигурање.

(3) Обвезници доприноса из става 1. т. с), т), у), џ) и аб) овог члана обавезно су осигурани на пензијско и инвалидско осигурање за случај инвалидности проузроковане повредом на раду и професионалном болешћу, док се налазе у одређеним околностима.

(4) Обвезници доприноса из става 1. т. ћ), ф) и ч) овог члана обавезно су осигурани на здравствено и пензијско-инвалидско осигурање за случај инвалидности проузроковане повредом на раду и професионалном болешћу, док се налазе у одређеним околностима.

(5) Обвезници доприноса из става 1. т. е), и) и њ) овог члана обавезно су осигурани на пензијско-инвалидско осигурање и здравствено осигурање.

(6) Обвезници доприноса из става 1. т. ц), аа), ав) и ад) овог члана осигурани су на пензијско и инвалидско осигурање.

(7) Обвезници који нису побројани у ст. 2, 3, 4, 5. и 6. овог члана обавезно су осигурани на пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање од незапослености и дјечју заштиту.

Члан 5

(1) Резидентом Републике, у смислу овог закона, сматра се физичко лице, које је у смислу прописа којима се уређује област социјалног осигурања, обавезно осигурано, обавезно осигурано у одређеним околностима или добровољно осигурано.

(2) Статус резидента у смислу става 1. овог члана има и физичко лице које је као шеф дипломатског или конзуларног представништва или као дипломатски или конзуларни службеник запослено у домаћем дипломатском или конзуларном представништву у иностранству, ако на та примања не плаћа допринос у земљи у којој је запослено.

(3) Статус резидента у смислу става 1. овог члана има и физичко лице које је упућено у иностранство ради обављања послова за Републику, за физичко или правно лице - резидента Републике или за међународну организацију.

Члан 6

(1) Основица доприноса је:

а) лично примање у складу са Законом о порезу на доходак које подлијеже плаћању пореза на доходак,

б) примање у складу са Законом о порезу на доходак које подлијеже плаћању пореза на доходак власника или сувласника радње или другог облика обављања предузетничке дјелатности, лице које самостално, у виду занимања, обавља професионалну дјелатност, члана привредног друштва или друге организације који по том основу прима накнаду, члана органа управљања или органа надзора који за свој рад прима накнаду,

в) бруто приходи обвезника на које се плаћа порез на доходак,

г) за лица која се баве пољопривредном дјелатношћу, а која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава:

1) 30% просјечне бруто плате у Републици за претходну годину, а према податку Републичког завода за статистику објављеном у 'Службеном гласнику Републике Српске', за лица која се баве пољопривредном дјелатношћу и која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава као носиоци комерцијалног породичног пољопривредног газдинства, а нису истовремено осигурани по основу личног примања,

2) 20% за лица која се баве пољопривредном дјелатношћу и која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава као носиоци некомерцијалног породичног пољопривредног газдинства, а нису истовремено осигурани по основу личног примања,

д) 20% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске", за незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, ако не прима новчану накнаду,

ђ) 50% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске", за страног држављанина који се школује на територији Републике Српске ако међународним споразумом није другачије одређено,

е) 25% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске", за избјегло и расељено лице и повратника, ако није осигурано по другом основу,

ж) 20% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске", за лице коме је признато право на здравствено осигурање у складу са законом којим се уређују права бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске или другим законом,

з) 40% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске", за лице које је корисник у складу са законом којим се уређује права из области социјалне заштите, ако није осигурано по другом основу,

и) пензија за држављане Републике који у цијелости или дјелимично остварују пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док имају пребивалиште на територији Републике,

ј) 50% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске" за лица која се лично укључују у обавезно здравствено осигурање,

к) просјечна бруто плата у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске" за лице које је од послодавца код којег је запослено упућено на рад у иностранство ако није обавезно осигурано по прописима државе у коју је упућено или ако међународним уговором није другачије одређено и

л) 50% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске" сразмјерно времену проведеном под околностима које су довеле до осигурања за обвезнике из члана 4. став 1. т. с), т), ћ), у), ф), ч), ц), аб) и ав) овог закона.

(2) Изузетно од одредбе става 1. тачка а) овог члана, основица доприноса за запослене у области производње текстила, одјеће, коже и производа од коже, у складу са класификацијом дјелатности Републике, износи 25% просјечне мјесечне бруто плате у Републици, према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске".

(3) Основица доприноса из става 1. тачка б) овог члана за предузетника који обављања предузетничку дјелатност као основно занимање износи најмање 60% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске".

(4) Основица доприноса из става 1. тачка б) овог члана за лице које самостално, у виду основног занимања, обавља професионалну дјелатност је најмање просјечна бруто плата у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику, објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске".

(5) Основица доприноса за лица која су добровољни осигураници у складу са прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање износи најмање 60% просјечне бруто плате у Републици за претходни мјесец, а према посљедњем податку Републичког завода за статистику објављеном у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 7

(1) На приходе који не представљају доходак или који су ослобођени плаћања пореза на доходак, у смислу закона којим се уређује порез на доходак, не плаћају се доприноси.

(2) На приходе од пензијског доприноса до 1.200 КМ годишње исплаћене обвезнику доприноса од уплатиоца доприноса, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови у Републици Српској, не плаћају се доприноси.

Члан 8

(1) Стопе доприноса на основицу из члана 6. овог закона износе:

- а) за пензијско и инвалидско осигурање 18,5%,
- б) за здравствено осигурање 12%,
- в) за осигурање од незапослености 1% и
- г) за дјечију заштиту 1,5%.

(2) Изузетно од става 1. тачка а) овог члана стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за обвезнике доприноса из члана 4. став 1. т. с), т), ћ), у), ф), ч), ц) и аб) овог закона износи 4,5%.

Члан 9

На исплаћене пензије плаћа се допринос за здравствено осигурање по стопи од 1%.

Члан 9а

Стопе доприноса за обвезнике носиоце породичних пољопривредних газдинстава који су истовремено обавезно осигурани по основу личног примања износе:

- а) за здравствено осигурање 2% од личног примања за носиоце комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава и 1% од личног примања за носиоце некомерцијалних породичних пољопривредних газдинстава и
- б) за пензијско и инвалидско осигурање 2% од личног примања за носиоце комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава.

III - ОБРАЧУН И ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА

Члан 10

Уплатилац доприноса у смислу овог закона је:

- а) исплатилац прихода који представља основ за плаћање доприноса у складу са овим законом,
- б) обвезник лично или послодавац, за обвезника који је запослен код нерезидента Републике, односно код послодавца са сједиштем на подручју другог ентитета, дистрикта или државе,
- в) Фонд за пензијско и инвалидско осигурање, за корисника пензије и права на новчану накнаду у вези са преквалификацијом и доквалификацијом и запошљавањем, које је ово право остварило према прописима о пензијском и инвалидском осигурању,
- г) Завод за запошљавање за лице које остварује новчану накнаду у складу са прописима којима се уређује област запошљавања,
- д) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, на основу обрачуна Завода за запошљавање, за незапослено лице док је редовно пријављено Заводу за запошљавање, ако не прима новчану накнаду,
- ђ) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, на основу обрачуна Завода за запошљавање, за ванредног студента док је редовно пријављен Заводу за запошљавање,
- е) Министарство за избјегла и расељена лица за избјегло и расељено лице и повратника, ако није осигурано по другом основу,
- ж) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите, за лице коме је признато право на здравствено осигурање у складу са законом којим се уређују права бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске,
- з) Центар за социјални рад, за лице које је корисник права у складу са законом којим се уређује права из области социјалне заштите, ако није осигурано по другом основу,
- и) вјерска заједница у Републици, за вјерског службеника,
- ј) лично, лице које обавља пољопривредну дјелатност и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава као носилац пољопривредног газдинства, као и лице које обавља пољопривредну дјелатност, а није уписано у Регистар пољопривредних газдинстава,
- к) лично, врхунски спортиста, ако није осигуран по другом основу,
- л) лично, страни држављанин који се школује на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,
- љ) лично, држављанин Републике који у цијелости или дјелимично остварује пензију и инвалиднину од иностраног исплатиоца, док има пребивалиште на територији Републике, ако међународним споразумом није другачије одређено,
- м) лично, лице које се лично укључује у обавезно здравствено осигурање,
- н) организација која организује акције спасавања или одбране од елементарних непогода за лице које на територији Републике учествује у акцијама спасавања или одбране од елементарних непогода (пожар, поплава, земљотрес и друге непогоде проузроковане вишом силом) или у акцији предузетој ради спасавања живота грађана или отклањања материјалне штете,
- њ) републички орган управе, односно орган локалне самоуправе за осигураника који на захтјев или по позиву тог органа пружа помоћ, обавља јавну функцију или грађанску дужност ако том приликом буде повријеђено или се разболи,
- о) образовна установа која организује практичну наставу за ученике и студенте за вријеме практичне наставе, односно за вријеме стручне праксе код послодавца,
- п) казнено-поправна, односно васпитна установа за осигураника који је смјештен у тој установи, за вријеме обављања обавезног рада приликом издржавања казне затвора, малољетничког затвора и у периоду извршења васпитне мјере у васпитној установи, установи за преваспитавање или у посебној васпитној установи,
- р) организација за запошљавање која је упутила осигураника на преквалификацију или доквалификацију за незапослено лице за вријеме преквалификације или доквалификације, на коју је упућено од организације за запошљавање,
- с) послодавац који је ангажовао лице за обављање привремених или повремених послова,
- т) послодавац за осигураника волонтера код којег волонтира без заснивања радног односа (волонтерски рад), у складу са прописима из области радних односа,
- ћ) омладинска задруга за обвезнике доприноса из члана 4. став 1. т. ц) и ц),

- у) Република или јединица локалне самоуправе када организују јавне радове за осигураника током учешћа у јавним радовима,
- ф) исплатилац накнаде из уговора о дјелу и других сличних уговора,
- х) организација, односно послодавац код кога се оспособљава дијете са тешкоћама у развоју, за вријеме стручног оспособљавања, након завршетка основне школе,
- ц) Завод за запошљавање за обвезника доприноса из члана 4. став 1. тачка ав) овог закона и
- ч) лично, обвезник доприноса из члана 4. став 1. тачка ад) овог закона.

Члан 11

- (1) Уплатиоци доприноса дужни су да Пореској управи Републике Српске најкасније до краја мјесеца за претходни мјесец доставе мјесечну пријаву доприноса за укупну мјесечну обавезу за сваког обвезника доприноса.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, уплатиоци доприноса из члана 4. став 1. т. њ) и аг) дужни су да најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину доставе годишњи обрачун доприноса Пореској управи Републике Српске.
- (3) Уплатилац доприноса дужан је да за обвезнике доприноса уплати доприносе приликом сваке исплате на основицу утврђену овим законом.
- (4) Изузетно од става 3. овог члана, уплатиоци доприноса из члана 10. т. а) до г) и т. и), с), т), у) и ф) овог закона дужни су да уплате доприносе на прописане уплатне рачуне најкасније два мјесеца од истека мјесеца за који се доприноси обрачунавају, а уплатиоци доприноса из члана 10. т. д) до з), т. ј) до р), тачка њ) и т. х) до ч) овог закона дужни су да уплате доприносе најкасније до 20. у мјесецу за претходни мјесец.
- (5) Уплата доприноса врши се према сједишту уплатиоца доприноса које се налази у Републици, односно сједишту пословне јединице уплатиоца доприноса чије је сједиште у Федерацији БиХ, односно у Брчко Дистрикту.
- (6) Уплатилац доприноса са сједиштем изван Републике који нема регистровану пословну јединицу у Републици врши уплату доприноса према мјесту регистрације обвезника доприноса у Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса.
- (7) За уплатиоца доприноса који врши уплату доприноса за обвезнике доприноса за пензијско и инвалидско осигурање из Брчко Дистрикта мјесто плаћања доприноса је Брчко Дистрикт.
- (8) Физичка лица која су, у смислу овог закона уплатиоци доприноса, уплату доприноса врше према мјесту пребивалишта.
- (9) Изузетно од ст. 5. и 6. овог члана, уплатиоци доприноса заједнички органи Босне и Херцеговине и јавна предузећа Босне и Херцеговине врше уплату доприноса према пребивалишту обвезника доприноса у Републици.

IV - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 12

- (1) Надзор над примјеном овог закона врши Министарство финансија.
- (2) Надзор над обрачунавањем и плаћањем доприноса врши Пореска управа Републике Српске у складу са одредбама овог закона и прописа којим се уређује порески поступак.

Члан 13

За повреде одредаба овог закона које имају обилгежја прекршаја, као и одговорности и санкције за прекршаје, примјењују се прописи којима се уређује порески поступак.

V - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 14

Министар финансија прописаће услове, начин обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 15

До доношења прописа из члана 14. овог закона примјењиваће се подзаконски акти који су важили на дан ступања на снагу овог закона ако нису у супротности са овим законом.

Члан 16

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о доприносима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 51/01, 96/03, 128/06, 120/08 и 1/11).

Члан 17

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јануара 2013. године.

***Самостални члан Закона о измјенама и допунама
Закона о доприносима
(*"Сл. гласник РС", бр. 103/2015*)***

Члан 9

Овај закон објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", а ступа на снагу 1. јануара 2016. године.